

LVT

"Karoljátok fel tehát egymást, amint Krisztus is felkarolt benneteket Isten dicsőségére., (Rom. 15,7)

LVT
Lemorzsolódással Veszélyeztetett Tanulók
belső munkaanyag

2014. évi CV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról

Az Országgyűlés több ponton kiterjesztette a kormány és az oktatásért felelős miniszter rendeletalkotási jogkörét a köznevelést érintő kérdésekben.

- ☐ Lemorzsolódással Veszélyeztetett Tanulók (LVT)**
- ☐ évismérlés korlátok között**
- ☐ a vallási és nemzetiségi iskoláknál az esélyegyenlőség előmozdításának sajátos feltételeinek meghatározása**

A jogszabály kormány által beterjesztett módosítása rendeletalkotási jogot biztosít a kabinetnek a többi közt a vallási vagy nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás szervezésével kapcsolatban olyan módon, hogy annak során figyelembe kell venni **az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló törvényt.**

(2003. évi CXXV. törvény: 4.§, 27-29.§, 31.§)

**2014. évi CV. törvény
a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
módosításáról**

- ☐ Mely tanulókat veszélyeztet lemorzsolódás?**
- ☐ Milyen jelző- és támogatórendszerre van szükség az érdekekben?**

2014. évi CV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról

(6) Az Nkt. 4. §-a a következő 37. ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában)

„37. lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.”

2014. évi CV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról

Hogyan érint ez bennünket?:

az RPI szempontjából

5. § (1) Az Nkt. 19. § (2) bekezdése a következő h) ponttal egészül ki:

(Pedagógiai-szakmai szolgáltatás) ÚJ 8. TERÜLET !!!

„h) a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése.”

2014. évi CV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról

Akiket érint:

Ezek a diákok külön segítséget kapnak majd tanulmányaik folytatásához; a cél az, hogy minél kevesebben kerüljenek ki az iskolákból végzettség nélkül.

Intézkedések:

Komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazását várja az ágazati irányítás.

Az intézmény a falain belül: felzárkóztató programok, szakköri foglalkozások, melyek ma is működnek, de koncentráltabb figyelmet szeretnének erre fordítani.

Az intézmény falain kívül: a köznevelési intézményrendszer körüli hálózat bekapcsolásáról van itt szó, hiszen sok esetben lehet olyan helyzet, hogy ez a veszély nem is az iskolából, hanem a külső körülményekből következik.

Komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása - Lehetőségek

- ❑ a tanuló szintjén, illetve az iskola szintjén a lemorzsolódási problémák **diagnosztizálási folyamata**
- ❑ **célzott intervenciók** olyan diákok számára, akiket beazonosítottak, mint lehetséges lemorzsolódók
- ❑ olyan **iskolai intervenciók** tervezése, amely minden diák számára biztosítja a bekapcsolódás lehetőségét, így pedig a lemorzsolódás lehetőségét a lehető legáltalánosabban előzi meg. Mindezekben belül számos prevenciós technikát, megoldást javasolhatunk.

Ezek a következők lehetnek:

Komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása - Lehetőségek

PREVENCIÓS TECHNIKÁK:

1. A leginkább veszélyeztetett tanulók azonosítása: ennek érdekében érdemes **egy ADATBÁZIST létrehozni**, amely segíti az átmenetet a következő iskolafok (középiskola) felé. Fontos rögzíteni például az évisméltéseket, a hiányzásokat, a teljesítményt, a viselkedési problémákat.

2. Egy felnőtt támogató személy biztosítása: individualizált módon segíti a tanulót az iskolai és az iskolán kívüli szinten egyaránt. Kettejük közötti **személyes kapcsolat** segítheti a tanulási és a viselkedési problémák kezelését, az iskola és az otthon közelítését. Fontos, hogy ez a személy minden érintettel kapcsolatot tartson (szülők, pedagógusok, tanulók, egyéb támogató személyzet).

3. A tanulási folyamat támogatása sokféle eszközzel biztosítható: **rugalmas módszerek alkalmazása**, hozzáférés biztosítása az univerzális tervezés segítségével, az oktatás a diákok tudásához történő igazítása, **a tanulási környezet** megfelelő kialakítása, a tanulási képességek támogatása során kisebb csoportokban vagy egyénileg dolgozni a diákokkal, **tanulási technikák tanítása** (memorizálás, teszt kitöltéséhez stratégiák stb.), extra tanulási idő és lehetőségek biztosítása a felzárkózásra.

Komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása - Lehetőségek

ADATBÁZIS:

- ❑ OSAP statisztika része lesz?
- ❑ Új önálló statisztikai adatbázis létrehozása szükséges?

2014. évi CV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról

41. § (1) bekezdésében az „**Országos statisztikai adatgyűjtési program keretében előírt adatokat szolgáltatni**” szövegrész helyébe az „**Országos statisztikai adatgyűjtési program keretében előírt, valamint a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókról összesített adatokat szolgáltatni**”,

Komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása - Lehetőségek

4. **Viselkedési támogatás:** a tanároknak modellként kell szolgálniuk ahhoz a viselkedési és szociális képességekhez, amelyeket elvárnak a diákjaiktól. Különösen az emocionális zavarokkal küzdő fiataloknak fontos **megtanítani a pozitív interakciók kiépítését**, a **célok** megfogalmazását, a **konkrét lépések** megtervezését, a kihívások kezelését, a **megfelelő érzelmi válaszok** kivitelezését.

5. **Személyre szabott oktatás:** **személyes kapcsolatok kialakítása** a kortársakkal és a felnőttekkel, szabadidős tevékenységekbe való bekapcsolódás lehetősége, a diákok **motiválása**, **tanulási környezet személyessé tétele**.

6. **Releváns oktatás:** ehhez a **pedagógusoknak folyamatosan fejleszteniük** (önképzés) **kell magukat**. Olyan tanterveket, módszereket kell alkalmazni, amely segíti a fiatalok pályaválasztását, későbbi munkába állását. Elérhető információt biztosítani a diákoknak a fogyatékoságukról, jogaikról és felelősségeikről, és arról, hogy a fogyatékoságuk milyen hatással van a mindennapi tevékenységeikre, vagyis összességében a releváns kimenet biztosítása.

Komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása – Egy jó gyakorlat

A **MAG** – (**m**egelőzés-**a**lalmazkodás-**g**ondoskodás) program. Célja, hogy az általános iskolákat minden gyermek számára az eredményes tanulás helyszínévé fejlessze. A leszakadás megelőzését a hollandok az **adaptív tanulásszervezés** megvalósításában látják.

A diákok három alapszükségletéből indul ki:

- ☐ kapcsolat
- ☐ kompetencia
- ☐ autonómia

A fejlesztés motorja a pedagógus:

- ☐ valamennyi és az egyes gyerekekkel folyó interakció
- ☐ tanulás-tanítás folyamatának a megszervezése
- ☐ a tanulás környezetének szervezése

2014. évi CV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról

Milyen forrásból?

Kapnak-e a LVT-kal való foglalkozásokhoz az intézmények plusz forrásokat?

Köznevelésért felelős helyettes államtitkári válasz:

- ❑ **szakmai programok kidolgozásával - szakmai segítségnyújtás az ágazati irányítás részéről**
- ❑ **az EU 2020-as stratégiában komoly hazai vállalás van, ezért onnan is várhatóak olyan források, amiket erre fel lehet majd használni**

Európa 2020 stratégiában felvázolt öt célkitűzés

egyike: **a lemorzsolódás csökkentése**

- ❑ **A lemorzsolódó fiatalok számának** csökkentése egyike a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést elősegítő célkitűzéseknek
- ❑ Jelenleg **minden évben a fiatalok hozzávetőleg 14%-a**, azaz hatmillió diák marad ki az iskolából. E fiatalok sokkal nagyobb eséllyel válnak munkanélkülivé, szegénnyé vagy más módon kirekesztetté.
- ❑ **Korai iskolaelhagyókon** azokat a 18 és 24 év közötti fiatalokat értjük, akik alacsonyabb szintű iskolai (középfokú) képesítéssel a zsebükben hagyták el az iskolát, vagy akár még ilyen végzettséggel sem rendelkeznek.

Európa 2020 stratégiában

Az **iskolai lemorzsolódás felszámolását** célzó uniós terv

- ❑ **2020-ra** az iskolaelhagyók számának átlagosan **10% alá kell** csökkennie az uniós tagországokban
- ❑ a tagállamokban olyan **szakpolitika** kialakítását sürgeti, amelyek az **egész oktatási rendszerre kihat** és elhárítják a lemorzsolódást kiváltó okokat, idejekorán kezelik a felmerülő problémákat (**Lásd: (6) Az Nkt. 4. §-a a következő 37. pont komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazását**)
- ❑ **„második esély”**: még egy esélyt adnak a tanulásra azoknak a fiataloknak, akik ezt igénylik. A terv a következő három fő területre összpontosít:

Európa 2020 stratégiában

Az **iskolai lemorzsolódás felszámolását** célzó uniós terv

A terv a következő három fő területre összpontosít:

1. MEGELŐZÉS

Gondoskodni kell arról, hogy **egyenlő feltételek mellett** lehessen hozzáférni a **jó minőségű koragyermekkorai nevelés**hez. Intézkedéseket kell bevezetni annak érdekében is, hogy minden gyermek ki tudja venni a részét az iskolai munkából.

Megállapították, hogy a jó minőségű koragyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvétel az egyik leghatékonyabb módszere annak, hogy a gyermekek sikeresen kezdjék a tanulást és megtanulják, hogyan reagáljanak rugalmasan a változásokra.

Forrás: ec.europa.eu

Európa 2020 stratégiában

Az iskolai lemorzsolódás felszámolását célzó uniós terv

2. BEAVATKOZÁS

A **figyelmeztető jelekre** (pl. az iskolakerülésre vagy a gyenge teljesítményre) válaszul **tutori** és **mentori segítséget** kell adni, és az iskolának fokozottan **együtt kell működnie a diák szüleivel**, az **intézményen kívüli jelzőrendszerekkel**.

A **korai szakaszban** foglalkozik a kialakulóban lévő problémákkal, és megpróbálja megakadályozni, hogy ezek iskolai lemorzsolódáshoz vezessenek. A beavatkozás során alkalmazott **intézkedések középpontjában egész iskolák vagy képzési intézmények**, de akár **egyes** – az iskolából vagy képzésből való kimaradás kockázatának kitett – **diákok** is állhatnak. Az egész iskolákra vonatkozó intézkedések célja, hogy javítsák az iskola légkörét és támogató tanulmányi környezetet teremtsenek. A kockázatnak kitett diákok számára a segítségnyújtás hatékony formája lehet a **korai jelzőrendszer működtetése**, illetve a **szülővel való szorosabb együttműködés**. Az iskolán kívüli szereplőkkel való kapcsolatépítés és a helyi támogató kapcsolatrendszerekhez való hozzáférés is meglehetősen hatékony, amikor releváns segítségnyújtásról van szó. A diákok középpontba helyező intézkedések a mentorálásra és tutorálásra, a személyre szabott tanulásra, a továbbfejlesztett iránymutatásra és a pénzügyi támogatásra, például az iskoláztatási támogatásra, összpontosítanak. A munkaerő-piaci intézményeket is jobban be kell vonni abba, hogy a fiatalok számára pályaaorientációs szolgáltatásokat nyújtsanak.

Európa 2020 stratégiában

Az **iskolai lemorzsolódás felszámolását** célzó uniós terv

3. KOMPENZÁCIÓ

A lemorzsolódó diákok számára lehetővé kell tenni azt, hogy később megszerezhessék azokat a képesítéseket, amelyeket elszalasztottak. A „**második esélyt**” **kínáló iskolákban** kisebb létszámú osztályokban és személyre szabottabb, rugalmasabb tanítási módszerekkel folyik majd az oktatás, mint a hagyományos iskolákban.

A **kompenzációs** intézkedések oktatási és képzési lehetőséget kínálnak a lemorzsolódott diákok számára. Ezek pénzügyi, illetve más jellegű támogatások is lehetnek. Céljuk, hogy segítsék a fiatalokat az iskolai oktatási rendszerbe való visszatérésben, illetve egy úgynevezett „**második esélyt**” kínáljanak nekik.

Megkísérlik megoldani azokat a nehézségeket, amelyekkel a diákok az iskolai oktatási rendszerben szembesültek. **Mindazonáltal az iskolai lemorzsolódás megelőzése bizonyítottan eredményesebb, mint a lemorzsolódás negatív hatásainak kompenzálása.** A kudarc élménye, az önbizalom hiánya a tanulásban és a lemorzsolódást követően megnövekvő társadalmi, érzelmi és oktatási problémák csökkentik annak valószínűségét, hogy a lemorzsolódott diák valamilyen végzettségre tegyen szert, illetve sikeresen befejezze tanulmányait.

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK - KÖZLEMÉNY**

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.1.31.

COM(2011) 18 végleges

**Az iskolai lemorzsolódás felszámolása: Az
Európa 2020 stratégia sikerének
előmozdítása**

Forrás: ec.europa.eu/1-2011-18-HU-F1.pdf

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK - KÖZLEMÉNY

Az iskolai lemorzsolódás összetett jelenség

Hatással van:

- ❑ egyénekre
- ❑ társadalomra
- ❑ gazdaságra

a tagállamok felhasználhatják az iskolai lemorzsolódás hatékony szabályozásához

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK - KÖZLEMÉNY

Az egyén szintjén:

- ❑ következményei egy életre szólnak,
- ❑ és csökkentik az érintettek részvételének esélyét a társadalom szociális, kulturális és gazdasági dimenziójában,
- ❑ növeli a munkanélküliség, a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatát,
- ❑ kihatással van az iskolaelhagyó által elérhető munkabérre, a jólétére és a saját, illetve gyermekei egészségére, csökkenti továbbá gyermekei iskolai sikereinek esélyét is.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK - KÖZLEMÉNY

A gazdaságot és a társadalmat átfogóan szemlélve:

- ❑ nagy aránya hosszú távú hatást gyakorol a társadalom fejlődésére,
- ❑ a gazdasági növekedésre,
- ❑ a korai iskolaelhagyók kevésbé vesznek részt a demokratikus folyamatokban és kevésbé aktív állampolgárok,
- ❑ a képzett munkaerő az innováció és a növekedés alapja a gazdaság egészében is,
- ❑ Az „Új készségek és munkahelyek menetrendje” Európa 2020 kiemelt kezdeményezés hangsúlyozza, hogy ösztönözni kell az embereket készségeik egész életen át történő fejlesztésében (LLL), és növelni kell a munkaerőpiacon való részvételt.

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK - KÖZLEMÉNY

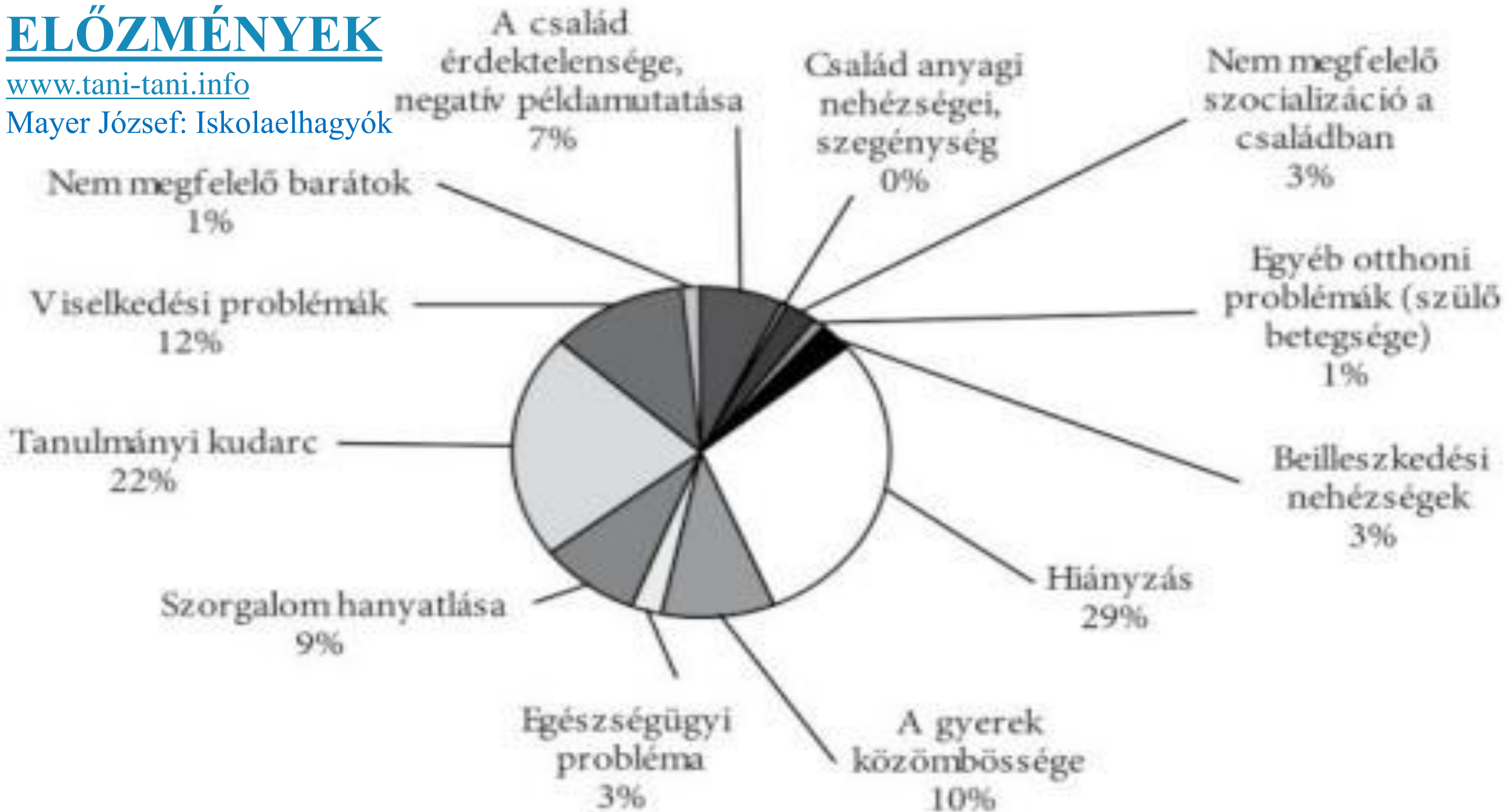
Mi állhat a háttérben?

- ❑ egyedi okok, körülmények
- ❑ hátrányos társadalmi helyzet és az alacsony képzettség, iskolázottsági helyzet
- ❑ szegényebb társadalmi-gazdasági háttér
- ❑ legkritikusabb helyzetben lévő csoportok tagjai, például az állami gondozásban részesült fiatalok; a testi-, illetve szellemi fogyatékos személyek, vagy a sajátos nevelési igényű tanulók

ELŐZMÉNYEK

www.tani-tani.info

Mayer József: Iskolaelhagyók

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK - KÖZLEMÉNY

LEMORZSOLÓDÁS: inkább folyamatnak, mint egyszeri eseménynek tekinthető, amely

- ❑ már az alapfokú oktatásban megkezdődik, az első **iskolai kudarcok** megtapasztalásával, az iskolától való elidegenedéssel,
- ❑ az **iskolaváltás**, illetve az oktatási szintek közötti váltás különösen nehéz,
- ❑ a **munkaerő-piaci igényekkel rosszul összehangolt oktatási, illetve képzési programok** növelhetik az oktatásbeli kudarc kockázatát, mivel a diákoknak az iskolát követően nincsenek kilátásaik,
- ❑ az oktatási és képzési rendszerek gyakran nem nyújtanak kielégítő, **a problémára összpontosító támogatást** a diákok számára, hogy azok meg tudjanak birkózni az érzelmi, társadalmi vagy oktatási nehézségekkel, és továbbra is részt tudjanak venni az oktatási, illetve képzési rendszerben,
- ❑ az **iskolák** számára nehéz feladat, hogy **megfeleljenek a diákok eltérő tanulási stílusából**, továbbá a vegyes képességű diákokból álló csoportok eltérő igényeivel szembesülő tanárok segítése terén **adódó kihívásoknak**,
- ❑ **személyre szabott és rugalmas tanulási feltételek** kialakítása

Református Pedagógiai Intézet

Molnár Ferenc, pedagógiai előadó
molnar.ferenc@reformatus.hu